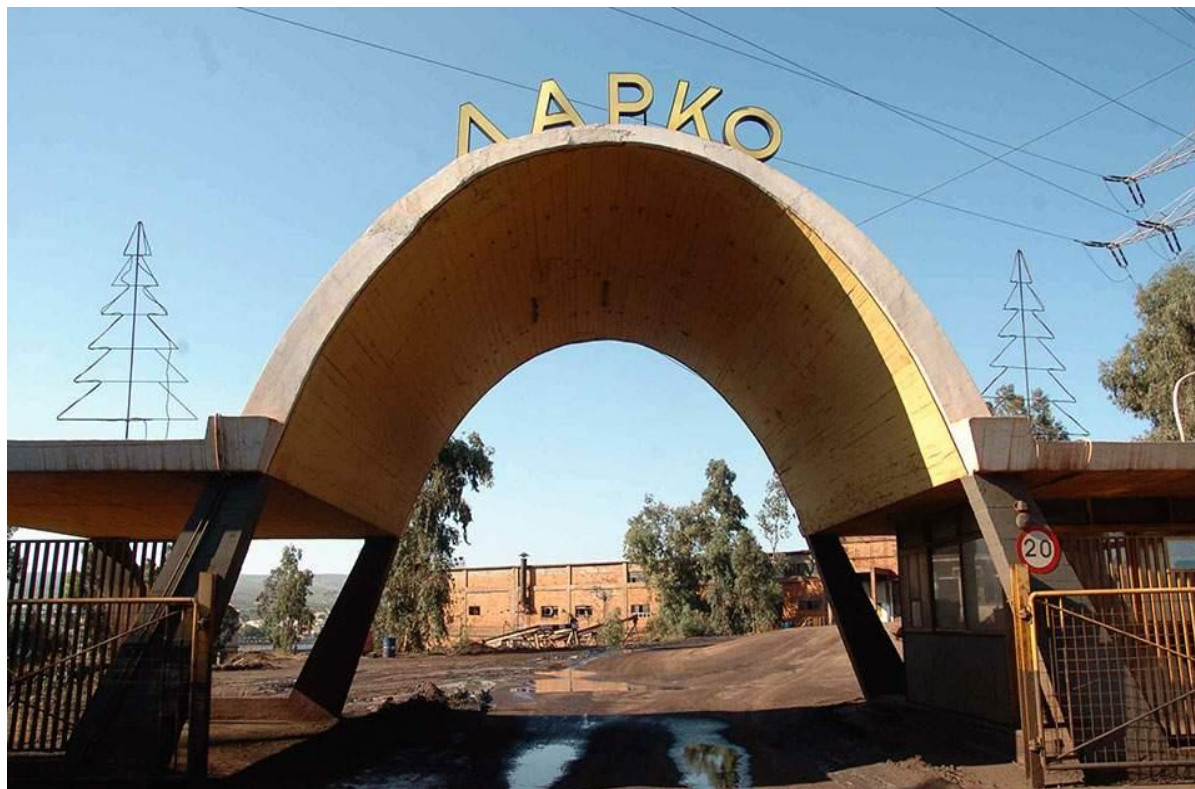

Μιράντα Ξαφά: Προοδευτική ψηφοθηρία

ΜΙΡΑΝΤΑ ΞΑΦΑ*

Δημόσιες επιχειρήσεις είναι στα πρόθυρα της χρεοκοπίας (ΔΕΗ, ΕΛΤΑ, ΛΑΡΚΟ, ΕΒΖ, ΕΛΒΟ), οι τράπεζες καταρρέουν, η ανταγωνιστικότητα επιδεινώνεται, η ανάπτυξη παραμένει αναιμική, η πρόσβαση στις αγορές ακριβή και περιορισμένη, αλλά ο κ. Τσίπρας υπερηφανεύεται ότι «το ατού της κυβέρνησης είναι η οικονομία».

Ο ΣΥΡΙΖΑ μοιάζει να αντιλαμβάνεται ότι ο απολογισμός της κυβερνητικής του θητείας δεν αποτελεί πειστικό προεκλογικό αφήγημα, καθώς η «καθαρή έξοδος» από τα μνημόνια και η «επιστροφή στην κανονικότητα» δεν πείθουν. Προσπαθεί επομένως να διευρύνει τη δεξαμενή ψηφοφόρων του σε όλους όσοι «αυτοπροσδιορίζονται ως προοδευτικοί» μέσω της «απεύθυνσης ενός πλατιού καλέσματος» όπως δήλωσε πρόσφατα ο κ. Τσίπρας. Προσπαθώντας να διαχειριστεί τη διάψευση των προσδοκιών που είχε καλλιεργήσει και τη διαφαινόμενη εκλογική ήττα, η κυβέρνηση εφευρίσκει εχθρούς («νεοφιλελεύθεροι», «ακροδεξιόι») και προσπαθεί να προσελκύσει νέους φίλους, καλώντας σε συστράτευση κεντροαριστερούς, «προοδευτικούς» ψηφοφόρους.

Αλλά σε ποιους «προοδευτικούς» απευθύνεται ο κ. Τσίπρας; Όταν μιλάει απαξιωτικά για «το πολιτικό προσωπικό της πιο βαθιάς συντήρησης και αδράνειας που μας οδήγησε στην κρίση», φωτογραφίζει τον εαυτό του και το κόμμα του. Δηλώνει ρήξη με το παρελθόν αλλά συνεχίζει τις ψηφοθηρικές πρακτικές που χρεοκόπησαν τη χώρα, μοιράζοντας παροχές και τάζοντας προσλήψεις. Παρά τις εκκλήσεις των

εταίρων, ιδιωτικοποιήσεις και διαρθρωτικές αλλαγές δεν προχωρούν. Η αδράνεια είναι σαφώς προτιμότερη από μέτρα που θα δυσαρεστήσουν οργανωμένες ομάδες ψηφοφόρων! Έτσι η κυβέρνηση προτίμησε να χάσει την ευκαιρία να εισπράξει 1 δισ. ευρώ στο Eurogroup της περασμένης Δευτέρας παρά να αναιρέσει την ένταξη των επιχειρηματικών δανείων στη ρύθμιση για την προστασία της πρώτης κατοικίας και να τροποποιήσει τα γενναιόδωρα περιουσιακά κριτήρια. Οι προτάσεις της κυβέρνησης αποτελούν επιβράβευση των απατεώνων («στρατηγικών κακοπληρωτών») που ψήφισαν ΣΥΡΙΖΑ το 2015 ελπίζοντας σε «σεισάχθεια». Αντί να κατάσχει καταθέσεις και ακίνητα για αποπληρωμή στεγαστικών δανείων, η κυβέρνηση προτιμάει να επιβαρύνει τους φορολογουμένους με νέες υποχρεώσεις, π.χ. μέσω επιδότησης ρυθμισμένων οφειλών. Κudos στους πιστωτές που επιμένουν ότι πρέπει να περιοριστεί το εύρος του νέου πλαισίου προστασίας και να μειωθεί σημαντικά το ύψος της περιουσίας των κακοπληρωτών που μένει στο απυρόβλητο! Προφανώς η κυβέρνηση προτιμάει να επιμείνει σε ρυθμίσεις που ωφελούν τους ψηφοφόρους της παρά να εισπράξει 1 δισ. που θα κατατεθεί σε δεσμευμένο λογαριασμό για την εξυπηρέτηση του χρέους. Φοβάται ότι αν υποχωρήσει στα αιτήματα των πιστωτών, θα επιβεβαιωθούν όσοι ισχυρίζονται ότι η έξοδος από τα μνημόνια είναι επίπλαστη. Θυμίζει τον παλιό εαυτό της το 2015-16, όταν η Ελλάδα έχασε αμετάκλητα 3 δισ. ευρώ από επιστροφές των κερδών των ομολόγων Ε.Δ., λόγω των αλλοπρόσαλλων χειρισμών της.

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ συμπεριφέρεται όπως ένας φοιτητής που ενδιαφέρεται μόνο για το πτυχίο, όχι για τις γνώσεις και τις δεξιότητες που θα αποκτήσει. Πανηγυρίζει την έξοδο από τα μνημόνια σαν να είναι αυτοσκοπός, χωρίς να έχει εφαρμόσει τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις για να πετύχει βιώσιμη ανάπτυξη. Δημόσιες επιχειρήσεις είναι στα πρόθυρα της χρεοκοπίας (ΔΕΗ, ΕΛΤΑ, ΛΑΡΚΟ, ΕΒΖ, ΕΛΒΟ), οι τράπεζες καταρρέουν, η ανταγωνιστικότητα επιδεινώνεται, η ανάπτυξη παραμένει αναιμική, η πρόσβαση στις αγορές ακριβή και περιορισμένη, αλλά ο κ. Τσίπρας υπερηφανεύεται ότι «το ατού της κυβέρνησης είναι η οικονομία». Ίσως δεν έχει αντιληφθεί ότι η δημοσιονομική ανισορροπία μετατοπίστηκε στους ισολογισμούς του ιδιωτικού τομέα, δημιουργώντας έναν φαύλο κύκλο υπερφορολόγησης και εσωτερικής στάσης πληρωμών. Οι μισοί φορολογούμενοι χρωστούν στο Δημόσιο και τα μισά δάνεια στις τράπεζες είναι κόκκινα. Τη στιγμή που υπάρχουν κραυγαλέες ελλείψεις σε υποδομές, μεταφορές και νοσοκομεία, η κυβέρνηση δίνει προτεραιότητα στις πελατειακές προσλήψεις.

Αναστέλλοντας την απαγόρευση προσλήψεων σε προεκλογική περίοδο, σκοπεύει να προσλάβει 8.000 μόνιμο και εποχικό προσωπικό στους δήμους. Τη στιγμή που το κράτος έχει 2 δισ. ευρώ ληξιπρόθεσμες οφειλές προς ιδιώτες, προπληρώνει 500 εκατ. στη ΔΕΗ για να αποφύγει την αύξηση της τιμής του ρεύματος προεκλογικά. Το επιχείρημα του ΣΥΡΙΖΑ ότι «και οι άλλοι τα ίδια έκαναν» είναι προκλητικά ανακόλουθο με το αφήγημα της καταδίκης του «παλαιού διεφθαρμένου συστήματος που μας οδήγησε στην κρίση».

Αυτό που χρειάζεται η χώρα είναι περισσότερος φιλελευθερισμός, όχι περισσότερος κρατισμός. Η ανάπτυξη δεν θα έρθει με υπερφορολόγηση και επιδοματική λαίλαπα, ούτε με υποσχέσεις ανάσχεσης των επίπονων μέτρων το ταχύτερο δυνατόν. Η μείωση της ανεργίας κατά 10 μονάδες στο 18%, για την οποία υπερηφανεύεται ο ΣΥΡΙΖΑ, οφείλεται στη φιλελευθεροποίηση της αγοράς εργασίας. Η έκθεση του ΔΝΤ που δόθηκε στη δημοσιότητα την Τρίτη επισημαίνει ότι ο συνδυασμός της μεγάλης

αύξησης του κατώτατου μισθού και της επαναφοράς των συλλογικών διαπραγματεύσεων θα επηρεάσει αρνητικά την απασχόληση και την παραγωγή. Οι αρνητικές συνέπειες της γήρανσης του πληθυσμού για το βιοτικό επίπεδο των Ελλήνων μπορούν να αντισταθμιστούν μόνο αν η χώρα μείνει αταλάντευτα στον δρόμο των μεταρρυθμίσεων που αυξάνουν την παραγωγικότητα. Η προσέλκυση επενδύσεων προϋποθέτει αύξηση της απόδοσης του κεφαλαίου με μείωση γραφειοκρατίας, φορολογίας, εργοδοτικών εισφορών και ενεργειακού κόστους, και με βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε δανεισμό και επενδυτικά κεφάλαια.

Την περασμένη εβδομάδα η κυβέρνηση προχώρησε σε έκδοση 10ετούς ομολόγου εσπευσμένα, για να εκμεταλλευτεί το θετικό κλίμα μετά τη διπλή αναβάθμιση από τη Moody's. Στη συνέχεια όμως τα κακά νέα από το Eurogroup και από το ΑΕΠ του 2018, που ήταν κατώτερο των προσδοκιών, αύξησαν το spread. Το μήνυμα των αγορών είναι πως η Ελλάδα παραμένει ευάλωτη σε κλυδωνισμούς, γι' αυτό και βρίσκεται τέσσερις βαθμίδες κάτω από την επενδυτική (BBB-) μετά την αναβάθμιση. Η χαμηλή πιστοληπτική διαβάθμιση συνεπάγεται αυξημένο κόστος δανεισμού σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρωζώνης οι οποίες υιοθέτησαν προγράμματα σταθεροποίησης (Ελλάδα 3,9%, Πορτογαλία 1,4%, Ισπανία 1,1%, Ιρλανδία 0,7%). Για να είναι συμβατό με τη βιωσιμότητα του χρέους, το επιτόκιο δανεισμού της Ελλάδας δεν πρέπει να ξεπερνάει το 3% – το άθροισμα του στόχου της ΕΚΤ για πληθωρισμό (2%) και του προβλεπόμενου ρυθμού ανάπτυξης μακροπρόθεσμα (1%). Τα 2,5 δισ. ευρώ που δανείστηκε η Ελλάδα με την έκδοση του 10ετούς ομολόγου είναι σταγόνα στον ωκεανό, αν όμως δεν αποκλιμακωθεί σημαντικά το κόστος δανεισμού τα επόμενα χρόνια, η δυναμική του χρέους θα γίνει εκρηκτική, καθώς χαμηλότοκο χρέος αναχρηματοδοτείται με ακριβό δανεισμό. Αυτή θα ήταν συνταγή για νέο μνημόνιο.

* Η κ. Μιράντα Ξαφά είναι senior scholar στο Centre for International Governance Innovation (CIGI) και αντιπρόεδρος της Δράσης.